

Handläggare
Frida Nordström
08-508 876 16**Till**
Exploateringsnämnden
2019-10-17

Motion om klimatneutral bygg- och anläggningssektor. Svar på remiss

Förslag till beslut

1. Anse remissen besvarad med detta tjänsteutlåtande.

Johan Castwall
FörvaltningschefGöran Carlberg
AvdelningschefAnders Johnson
Enhetschef

Remissen

Kommunstyrelsen har remitterat en motion från Emilia Bjuggren (S), *Klimatneutral bygg- och anläggningssektor*. Svar ska lämnas till kommunstyrelsen senast 2019-11-08.

Motionären uppmärksammar att bygg- och anläggningssektorn står för en betydande del av de svenska klimatgasutsläppen. För att minska sektorns utsläpp har fokus hittills legat på att minska byggnadernas klimatpåverkan under driftsfasen och de hus som byggs blir allt mer energieffektiva. För att minska utsläppen under hela bygg- och anläggningsprocessen behöver klimatkrav ställas ur ett livscykelperspektiv.

Motionären föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande:

- Att kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram en strategi för klimatneutral bygg- och anläggningssektor till år 2040

- Att livscykelbaserade funktionskrav på minskade utsläpp av växthusgaser beaktas i hela planprocessen
- Att staden ska ställa miljökrav ur ett livscykelperspektiv vid upphandlingar av byggnader och anläggningar

Ärendets beredning

Exploateringskontoret har hanterat remissen internt. Kontoret har haft viss kommunikation med miljöförvaltningen under ärendets beredning. Nedan följer exploateringskontorets synpunkter.

Exploateringskontorets synpunkter

I juni 2017 antog riksdagen ett klimatpolitisk ramverk för Sverige. Det övergripande klimatmålet är att Sverige senast år 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser. Därefter ska utsläppen vara negativa. Som ett led i arbetet för att nå klimatmålet har regeringen för avsikt att genomföra ett lagförslag om krav på klimatdeklarationer av byggnader. Kravet föreslås gälla från och med 1 januari 2022. I ett första skede föreslås krav på utförda klimatberäkningar utan krav på specifika utsläppsnivåer.

Företrädare för bygg- och anläggningssektorn har inom ramen för regeringsinitiativet *Fossilfritt Sverige* tagit fram *Färdplan för fossilfri konkurrenskraft – bygg- och anläggningssektor*. Färdplanen pekar ut ett antal nyckelfaktorer för en klimatneutral värdekedja, däribland offentlig upphandling som en motor för omställning. Vidare innehåller färdplanen ett antal uppmaningar till riksdag och regering bland annat införande av krav på att deklarerat byggnaders och anläggningars klimatpåverkan ur ett livscykelperspektiv, samt på att klimatdeklarationer redovisas för byggprodukter som sätts på marknaden.

Stockholms stad har högt ställda klimatmål och för att nå dessa behövs insatser som på ett kostnadseffektivt sätt bidrar till utsläppsminskningar. Sedan 2010 ställer exploateringskontoret på bred front krav på byggnaders energiprestanda vid tecknande av markanvisningsavtal. 2012 skärptes kravnivån. Uppföljning av energikravet två år efter drifttagande visar att det är en utmaning att nå målet, men att energianvändningen är markant lägre än vad Boverkets byggregler anger.

I markanvisningsavtalen i Norra Djurgårdsstaden ställer staden krav på byggaktörer avseende klimatberäkningar. I den första etappen, Norra 2, gav sammanställningen ett splittrat resultat med

ett stort spann i resultaten. Efter kravens vidareutveckling blev resultaten för andra etappen, Brofästet, mer samlade. Resultaten visar ändå att beräkningarna snarare speglar olika beräkningsmetoder och systemgränsdragningar, än skillnader i val av byggmaterial och konstruktioner. Till kommande etapper i Norra Djurgårdsstaden ska staden pröva att utforma kravet så att byggherren ska redovisa vilka förändringar av byggkonstruktion som skulle kunna göras samt hur det skulle påverka climateffekten.

I Norra Djurgårdsstaden genomför exploateringskontoret ett antal pilotprojekt inom anläggningssidan där ett klimatberäkningsverktyg, det så kallade BM-verktyget, testas och utvärderas. Piloterna ingår som en del i ett större projekt, delfinansierat av Energimyndigheten. Resultatet förväntas bidra med underlag till Boverkets kommande arbete med att införa klimatdeklarationer för byggnader.

Vid upphandling av exploateringskontorets entreprenader ställs krav i enlighet med *Gemensamma miljökrav på entreprenader 2018*. Kraven omfattar bland annat drivmedel, lätta och tunga fordon och arbetsmaskiner och syftar till att begränsa klimatgasutsläppen. Från och med 2020 ska klimatkrav ställas på material och varor med störst klimatpåverkan, det vill säga stål och betong/cement.

Exploateringskontoret instämmer med motionären om att det är viktigt att se hela bygg- och anläggningssektorns klimatpåverkan. På så vis kan åtgärder som på ett betydande och kostnadseffektivt sätt bidrar till utsläppsminskningarna identifieras. En strategi för minskad klimatpåverkan från bygg- och anläggningssektor bedöms som väl motiverat och i linje med nationella målsättningar, branschens ambitioner och stadens arbete i Norra Djurgårdsstaden. Exploateringskontoret anser att strategin bör ingå som en del i stadens övergripande klimatstrategiska arbete. I arbetet med att identifiera kostnadseffektiva åtgärder för bygg- och anläggning bör även återanvändning av massor studeras. En effektiv masshantering har potential att minska vägtransporterna och uttaget av jungfruligt material, samtidigt som totalkostnaderna minskar.

Motionären pekar ut att en viktig del i strategin blir att beakta klimatfrågan vid planering och markanvisning. Exploateringskontoret vill framhålla att de så kallade

Hållbarhetskraven ska hållas på en nivå så att de på ett betydande sätt driver på ett miljöanpassat och hållbart byggande i Stockholm.

Slut

Bilagor

1. Motion om klimatneutral bygg-och anläggningssektor